

Kommuneplanens samfunnsdel

Plan for arbeidet – planprogram

Revidert forslag 13. august 2014

KRØDSHERAD KOMMUNE

Innhold

1	Innledning	3
2	Mål for planarbeidet.....	4
3	Rammer og premisser for arbeidet.....	4
3.1	Hva er en kommuneplan.....	4
3.2	Dagens situasjon	5
4	Utviklingstrekk og utfordringer	6
4.1	Folketallsutvikling	6
4.2	Tilgang på boliger.....	8
4.3	Næringsliv	8
4.4	Reiselivskommunen Krødsherad	10
4.5	Kompetanse og arbeidskraft.....	12
4.6	Stedsutvikling	12
4.7	Arrangementer og aktiviteter – frivillig sektor og kulturinstitusjoner	13
4.8	Forebygging og folkehelse	13
4.9	Kommunal økonomi og handlingsrom	13
4.10	Interkommunalt samarbeid	13
4.11	Transportsystem og kollektivtilbud	13
4.12	Samfunnssikkerhet og beredskap.....	14
4.13	Naturressurser og miljømessige forhold	14
5	Fokusområder i planarbeidet.....	15
6	Organisering, informasjon og medvirkning	16
7	Framdriftsplan.....	17
8	Interesseliste/høringsinstanser	18
9	Oversikt over nasjonale, regionale og lokale føringer som ligger til grunn for arbeidet..	18
9.1	Nasjonale føringer, lover og forskrifter	18
9.1.1	Nasjonale føringer.....	18
9.1.2	Lover og forskrifter.....	19
9.1.3	Stortingsmeldinger og proposisjoner	19
9.1.4	Rikspolitiske retningslinjer og veiledere.....	20
9.2	Regionale planer som ligger til grunn for arbeidet.....	20
9.3	Kommunale vedtak og føringer.....	21

1 Innledning

Krødsherads visjon er:

Vår framtid – mitt ansvar

Visjonen vil vi ta på alvor når vi nå skal planlegge for fremtiden. Derfor ønsker vi at flest mulig av innbyggere, bedrifter, institusjoner og organisasjoner kommer med sine tanker og ideer for hvordan lokalsamfunnet i Krødsherad skal utvikle seg videre. Vi bor i et område med store kvaliteter. Når veien videre skal legges må vi bevisstgjøre oss hva vi faktisk har både for oss selv og for at omverden skal bli mer kjent med oss og det vi har å tilby. Den enkelte kjenner sitt nærmiljø og sin bedrift. Denne kunnskapen må vi samle og bruke i den videre bygging av lokalsamfunnet som bosted, arbeidsplass og lokaliseringssted for bedrifter. Gjennom brei deltakelse håper vi å få enda mer ut av de kvaliteter og tilbud som finnes og stimulere til at enda flere deltar i å utvikle lokalsamfunnet og næringsliv.

Det skjer mange endringer rundt oss. Næringslivet konkurrerer både om arbeidstakere og markeder. Kommunestrukturen er opp til debatt. Omlegging av riksvei 7 gir utfordringer og muligheter lokalt. I denne situasjonen er det viktig at vi er bevisst på våre kvaliteter og synliggjør hva som er unikt hos oss. Hvordan ønsker vi å profilere oss for å kunne være et levedyktig og godt samfunn frem i tid. Hvordan kan vi på tvers av bygder, organisasjoner, institusjoner og bedrifter samles om felles mål og strategier. Det vi vet er at de som klarer det får mye mer ut av de ressurser og tiltak som settes inn enn andre.

Arbeidet med planen tar som utgangspunkt at vi har tro på samfunnet vårt og at vi ønsker en videre vekst og utvikling til glede både for innbyggere og bedrifter. Dette skjer ikke av seg selv og det må arbeides målbevisst, alle gode krefter må forene seg og vi må velge hva vi vil satse på. Det betyr at noe også må velges bort og det vil skape debatt. Men håpet er at vi kan samles om felles overordnede mål og så får en akseptere at man ikke får alt.

Kommuneplanens arealdel ble vedtatt i 2013. Kommuneplanens samfunnsdel skal nå utarbeides. I *samfunnsdelen* tas det stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet, og kommunen som organisasjon for perioden 2015-2025. Krødsherad kommune ønsker å ta aktive valg for framtida og håper flest mulig komme med innspill og engasjere seg i planarbeidet som skal skje høst og vinteren 2014 – 2015;
« **Vår framtid – mitt ansvar** »

2 Mål for planarbeidet

Mål for planprosessen er å finne vår identitet og styrker. Vi ønsker et framtidsrettet og robust lokalsamfunn. Målet med planprosessen er å finne det unike i samfunnet vårt som vi målrettet vil bygge videre på. Vi ønsker også at prosessen skal bidra til å synliggjøre folkene som bor her, bedriftene og institusjonene. Ved å velge hva som skal være vårt unike kjennetegn vil vi få et godt verktøy i arbeidet med å skape bolyst og aktivitet, rekruttering av arbeidskraft, bedriftsutvikling og økt merverdi av området som reiselivsdestinasjon. Arbeidet skal munne ut i et langsiktig mål for Krødsherad, som skal ligge til grunn for planlegging og tiltak de neste årene.

Vi vil bruke planprosessen til å få økt initiativ, større fellesskapsfølelse, utviklingslyst og utviklingsevne, engasjement i befolkningen, næringsliv og andre aktører med hjerte for Krødsherad.

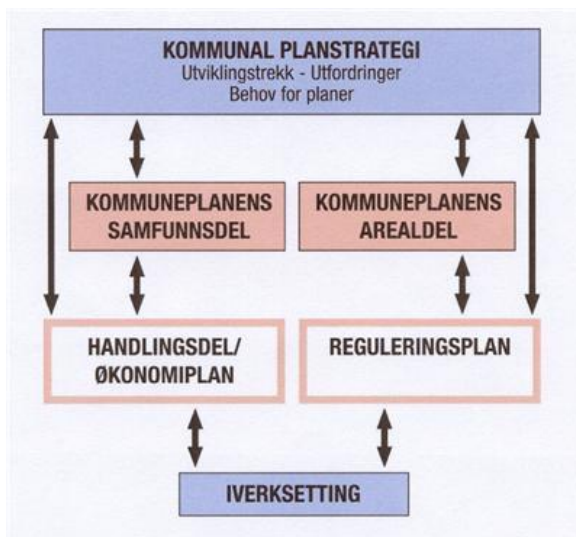
3 Rammer og premisser for arbeidet

3.1 Hva er en kommuneplan

En kommuneplan inneholder langsiktige og overordnede målsettinger og retningslinjer for kommunens utvikling, og planer for gjennomføring av dem.

Kommuneplanen er en samlet plan for kommunens utvikling. Den består av hoveddokumentene samfunnsdel med handlingsdel og arealdel. I tillegg kan den inneholde komunedelplaner for bestemte områder, temaer eller virksomhetsområder.

I **samfunnsdelen** tas det stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet, og kommunen som organisasjon. Samfunnsdelen inkluderer en **handlingsdel**, som angir hvordan komunedelplaner for temaer eller virksomhetsområder skal følges opp de nærmeste 4 år. **Arealdelen** er en arealplan for hele kommunen som viser sammenhengen mellom framtidig samfunnsutvikling og arealbruk. Arealdelen er nylig revidert, men eventuelt nye behov for revidering vil avdekkes gjennom kommuneplanens samfunnsdel.

Kommuneplanens samfunnsdel er det politiske hovedverktøyet for lokal helhetlig planlegging og styring.

Loven sier at samfunnsdelene skal ta stilling til langsiktige utfordringer, og gi overordnede mål og føringer for utviklingen. Samfunnsdelen skal også være grunnlag for sektorenes planer og virksomhet, og medvirkning fra andre offentlige organer og private.

3.2 Dagens situasjon

Gjeldende kommuneplan for Krødsherad kommune 2007 – 2019 ble vedtatt av kommunestyret 3. 11. 2006.

Planstrategien ble vedtatt 19.11. 2012

Kommuneplanens arealdel vedtatt 24.9.2013

Kommunedelplan for Norefjell vedtatt 24.6.2004

Revidering av kommuneplanens samfunnsdel er i tråd med vedtatte planstrategi. Det er en forutsetning for arbeidet at planleggingen bygger på nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging. I planstrategien og i kapittel 9 er det liste over lover og forskrifter, regionale planer og egne planer som skal ligge til grunn for arbeidet.

Arealdelen for Krødsherad kommune er som nevnt over vedtatt i kommunestyret 24. september 2013. Dette planprogrammet vil ikke omhandle arealdelen for kommunen. Det pågår utredningsarbeid i kommunen i forhold til helse- og omsorg, oppvekst og tekniske tjenester. Disse utredningene vil være grunnlagsmateriale i arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel men inngår ikke eksplisitt i planprogrammet for kommuneplanens samfunnsdel. Dette fordi en ønsker en spissing av fokusområder og et mer overordnet fokus i selve kommuneplanprosessen. I 2014 er det også en egen prosess knyttet til overordnet beredskapsarbeid herunder risiko- og sårbarhetsanalyse og plan for beredskapsarbeid. Denne planprosessen vil også være et underlag for det overordnede kommuneplanarbeidet.

4 Utviklingstrekk og utfordringer

4.1 Folketallsutvikling

Det har de siste år vært en økning i folketallet i kommunen. Dersom man ser nærmere på statistikken er veksten i folketall knyttet til innflytting. En stor del av innflyttingen er innflyttere fra utlandet. Dette er et bilde som man ser i hele landet. 10 % av innbyggerne i kommunen har i dag utenlandske opprinnelse. En viktig utfordring er å inkludere de nye innbyggerne i lokalsamfunnet slik at de ønsker å bli her. På denne måten vil en legge til rette for at bedriftene får dekket sitt arbeidskraftbehov og at innflytterne blir en del av aktiviteter og organisasjonsliv i lokalsamfunnet. Det er også gledelig at mange Kryllinger kommer tilbake til kommunen etter endt utdanning. Dette er ressurspersoner som bidrar til utvikling av kommunen. En viktig utfordring videre er å bidra til at våre ungdommer ønsker å bosette seg i kommunen når de går over i etableringsfasen.

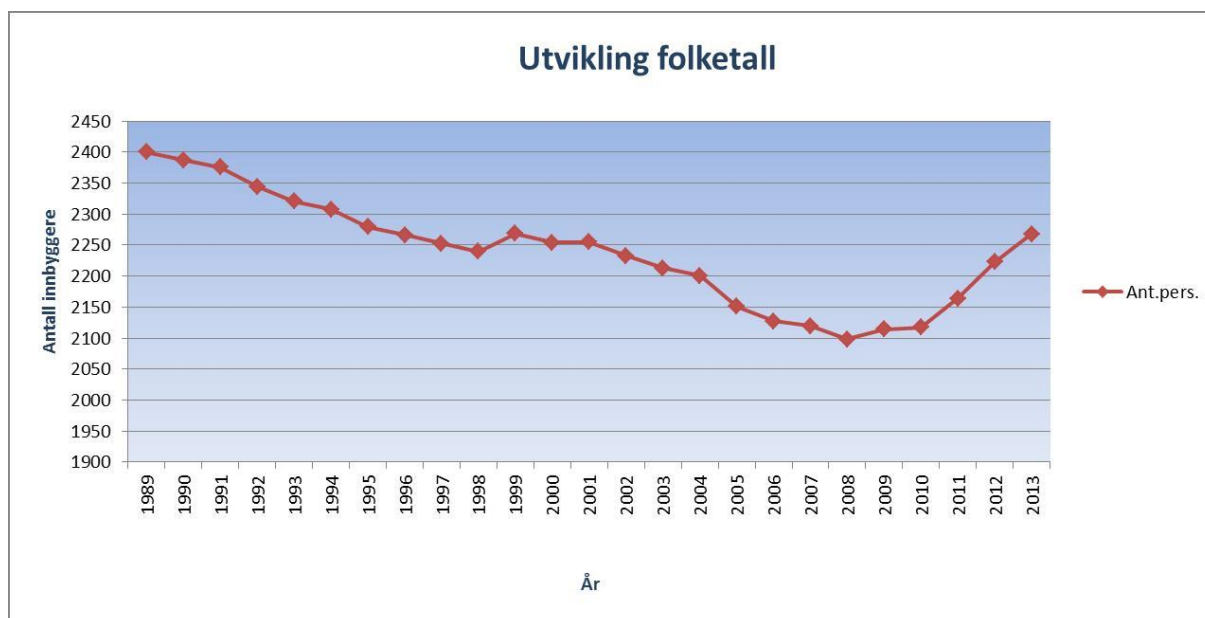
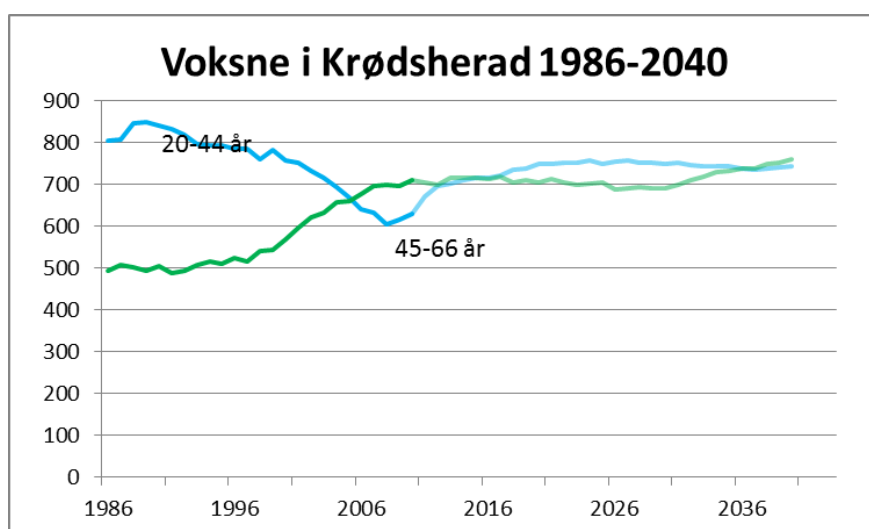
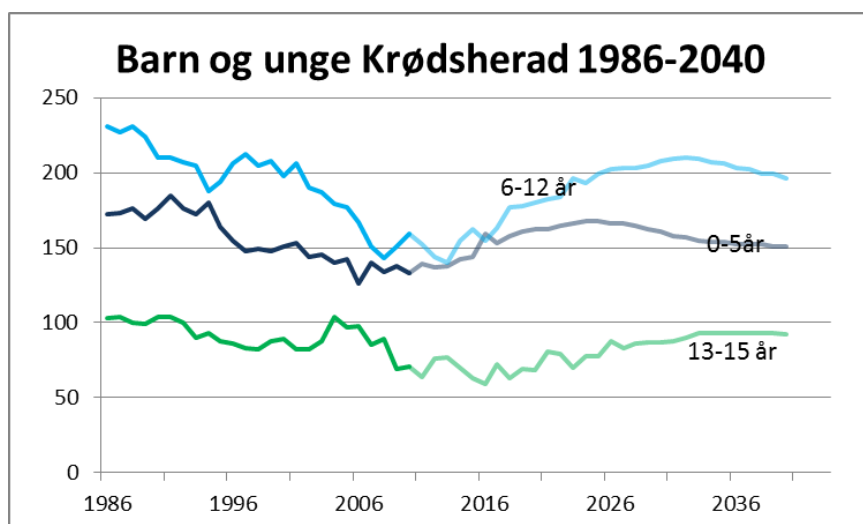
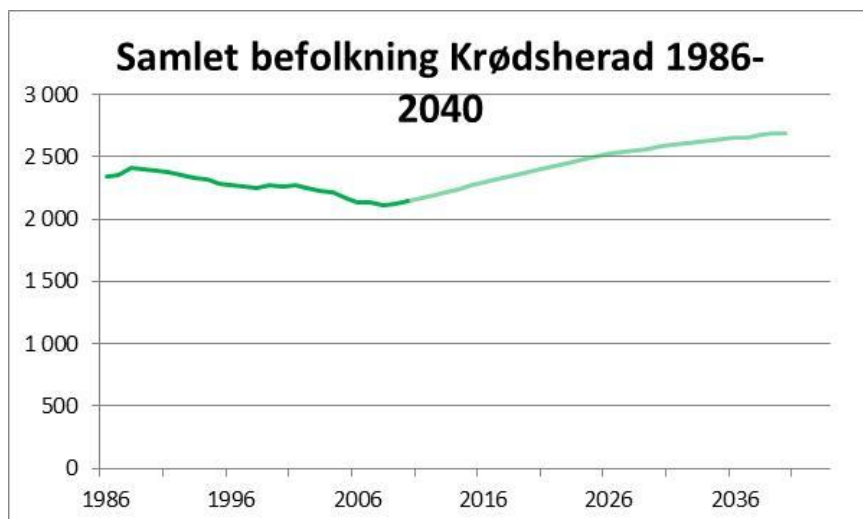

Fig 1. Kilde: SSB

De neste figurene viser framskriving av folketallet basert på tall fra SSB fra 2013. Befolkningsframskrivingen i Krødsherad bygger på MMMM- det vi si et mellomnivå for hver av komponentene: fruktbarhet, levealder, innenlandsk innflytting og innvandring.

Framskrivingen er basert på de siste års positive utvikling, og tallene er derfor mer oppløftende enn tilsvarende prognoser som ble laget til planstrategien i 2011. Hvordan de faktiske tallene blir er avhengig av hva som skjer i næringslivet og hvordan man lykkes med bosettingstiltakene.

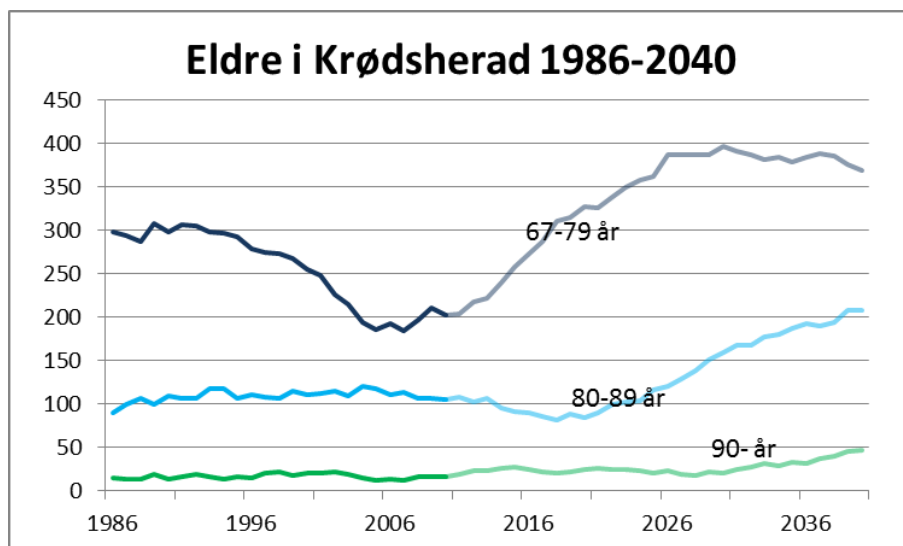

Fig 2. Framskriving av folketallet i Krødsherad kommune. Utarbeidet av Agenda Kaupang, kilde SSB.

4.2 Tilgang på boliger

Mangel på boliger viser seg å være et problem i forhold til bosetting i mange kommuner. Dette er et komplekst problem som blant annet er knyttet til manglede nybygging på grunn av frykten får ikke å få igjen investeringen dersom man må selge boligen. Det er også vanskelig å få utbyggere til å satse i områder som Krødsherad fordi lønnsomheten ved utbygging er større i pressområdene. Kommunen har arbeidet aktivt med bolyst og med å få «lys i alle glas». Dette har bidratt til blant annet flere utleieboliger. Man har tilrettelagt for attraktive boligfelt. Det har vært bygd ut nye bolig og derigjennom også frigjort brukte boliger. Kommunen har også vedtatt å iverksette planarbeid for å få etablert nye boligområder som skal bidra til at man har tilgjengelige og attraktive boliger. Det er likevel en utfordring å ha nødvendige boliger tilgjengelig fremover og det er også behov for alternativer til eneboliger og behov for flere utleieboliger. En utfordring for videre planlegging og tiltak er at man ikke har tilstrekkelig kunnskap om behovet, samt at markedet for internflytting i kommunen er uforutsigbart. Dette øker usikkerheten for mulige investorer. I noen kommuner har en gode resultater med samarbeidsløsninger der kommunen går inn som en av partene. Bosettingstemaet er også sentralt i forhold til diskusjonen om tettstedsutvikling og bosetting av sesongarbeidskraft.

4.3 Næringsliv

Buskerud Fylkeskommune har fått MENON til å lage en rapport/mulighetsstudie som viser at i Midt Buskerud er det spesielt tre næringer som står sterkt, og som man bør satse på, i tillegg til landbruket som står også sterkere i Midt Buskerud enn i de andre regionene:

1. Bygg og anlegg
2. Reiseliv
3. Helserelaterte tjenester

Generelt er det både en styrke (flere bein å stå på) og en svakhet (små bedrifter) at man har mange ulike bedrifter. Et råd fra konsulentene er at man i utviklingen av næringslivet har fokus på å utvikle såkalte «klynger» fordi dette bidrar til å øke regionens konkurransekraft og bidrar positivt til den enkelte bedrift.

Det foreligger ingen nye analyser eller oppdatert oversikt over næringsliv og bedrifter i Krødsherad men vi vet at sterke næringer er:

- Reiseliv
- Bygg og anlegg
- Industri på Krøderen
- Landbruk.
- Kommunen er også viktig, da det er den bedriften/organisasjonen med flest ansatte.

Krødsherad har et aktivt landbruk (både innen jord og skog), og et spesielt velpleid kulturlandskap som i seg selv er en del av stedsattraktiviteten i kommunen. Den økonomiske situasjonen innenfor landbruket, med svak inntjening medfører en "langsom død" for mange gårdsbruk. Mange driver likevel med korn eller gras ved siden av annet arbeid, og de holder gardstun og jorder ryddig og i god hevd. Sysselsetting og verdiskapingen i primærnærings i Krødsherad er på gjennomsnittet i Buskerud, og produktiviteten til de som er igjen er høy. Mangesysleriet som mange driver med i landbruket er også positivt i forhold til å kunne legge til rette for utvikling av flere tilbud innen utmark; jakt og fiske, samt tilrettelegging av fjorden. Om folk velger annen heltidssysselsetting, så er det lite tid igjen til kreativ utvikling av reiselivsprodukter i tilknytning til landbruket.

Det er et nasjonalt mål at årlig omdisponering av de mest verdifulle jordressursene skal halveres innen 2010. Jordvern er viktig i Krødsherad, og det er en premiss for framtidig fradeling av areal.

Kommunen har flere bedrifter som er etablert av lokale gründere og som har vokst langt utover det lokale marked. Selv om hele eller deler av produksjonen er flyttet ut har man beholdt hovedkontor i kommunen. Veksten i reiselivsnæringen har vært stor de siste år og dette kommer en nærmere tilbake til i eget punkt. Det finnes også flere mindre bedrifter som er etablert innen sine nisjer.

Langs Krøderen er det store forekomster av grus og pukk. Dette er viktige ressurser som både har vært og også videre kan utnyttes i næringsssammenheng.

Kommunen har kjøpt opp nytt næringsareal på Krøderen og planarbeidet igangsettes i disse dager.

Handelsnæringen og dels serveringsbedriftene i kommunen er avhengig av besøkende i tillegg til kommunens egne innbyggere. Med omlegging av riksvei 7 står en overfor usikkerhet i forhold til hvordan dette vil slå ut i kundegrunnlaget. For å sikre et tilbud internt i kommunen er en avhengig av ny aktivitet.

Det er behov for en bedre oversikt over næringslivet i kommunen og det er fra flere hold uttrykt ønske om å kunne få møteplasser for alle deler av næringslivet. Arbeidsplasser, næringsliv og kompetanse er sammen med stedskvalitetene bærebjelkene i samfunnsutviklingen. Gjennom samarbeid og fellesarenaer vil en kunne forsterke alle bedriftenes posisjon.

4.4 Reiselivskommunen Krødsherad

Siden OL i 1952 har Norefjell Skisenter vært en krumtapp i reiselivet, og etter at et av Nordens største hotell-kompleks; «Quality Spa & Resort Norefjell» ble bygd på Bøseter, så har det vært en god utvikling i reiselivet i form av stor økning i antall gjestedøgn. Økt kapasitet gir økt behov for arbeidskraft og nye innbyggere. Det finnes også en rekke andre hoteller, gjestehus og serveringssteder som samlet er med på å bygge destinasjonen Norefjell. Undersøkelse som er utført av Telemarksforskning viser at reiseliv er blitt en hjørnestein i næringslivet i Krødsherad og den positive veksten i folketall må en i stor grad tillegges oppbygging av næringen de siste år. I den sammenheng er det også andre bedrifter som har en positiv utvikling som følge av aktivitet i reiselivsnæringen. Økt bosetting som følge av reiselivssatsingen gir også et bedre grunnlag for de kommunale tjenestene, noe som kommer alle innbyggere og øvrige bedrifter til gode. Noen av konklusjonene til Telemarksforskninger er at frie goder (som skiløyper) er grunnlag for kommersiell virksomhet men det er også en omvendt sammenheng. De trekker også frem at det er nødvendig å fokusere på den brede verdiskapningen og samhandling. Og sist men ikke minst «Folk skaper steder! Natur og kultur er bare en råvare – mennesker er produsenter og konsumenter – i møte med hverandre!»

Reiselivet betyr mye fordi det bringer med seg nye arbeidsplasser, flere innbyggere, flere besøkende. Dette gir også nye aktiviteter og tilbud til glede både for de som bor her og de som besøker kommunen.

Det er om lag 1700 fritidsboliger i kommunen (hytter og leiligheter), og dette betyr mange tilreisende i helger og ferier. Turistene i form av fritidsbeboere og gjester på hotellene er opptatt av opplevelser og aktiviteter, og særlig har det vært forsøkt jobbet med å utvikle mer sommerturisme både på Norefjell og særlig ved fjorden. Mange ser potensialet for å legge til rette for flere aktiviteter ved den stor.

Fritidsboere eller de med «second home» tilbringer også mye tid i Norefjell-regionen og kommunen bør ha en strategi for hvordan man kan samhandle med disse på en god måte. Både slik at de trives godt, men også slik at de får brukt sin kompetanse på gode måter. Kommunen trenger tilgang på god kompetanse, og da er det viktig å kunne samhandle med de som allerede har valgt å bruke mye tid i kommunen. Hva kan man bidra med for hverandre?

En utfordring i tilknytning til videreutvikling av reiselivet er finansiering av de såkalte fellesgodene (frie goder) som aktiviteter, turveier, skiløyper og infrastruktur. Dagens ordning med utbyggingsavtaler bidrar positivt men det er behov for å finne ytterligere måter å sikre utvikling på dette området.

Prosjektet «Bryllupsbygda» har lyktes godt med å sette området på kartet i forhold til å arrangere bryllup i et av Norefjellregionens mange selskapslokaler. Disse har inngått et samarbeid om synliggjøring av mulighetene, og de er også i gang med å tilby flere pakker og opplevelser til gjestene. Antall bryllup har økt fra 18 stk i 2009 til over 40 bryllup booket så

langt i år. Her bruker man selskapslokaler, kulturinstitusjoner som Villa Fridheim, Kryllingen, Krøderbanen m.m.

I forbindelse med at Rv 7 skal legges om, har det vært sett på flere muligheter til å synliggjøre de lokale tilbudene sommer og vinter. Dette arbeidet mangler imidlertid en tydelig motor og en drivkraft, og det må jobbes med å styrke samarbeidet mellom de ulike aktørene og ikke minst å få til en bedre områdemarkedsføring. Kommunen må finne ut hvilken rolle de har og skal ta, i samarbeid med Norefjell Destinasjon og andre.

4.5 Kompetanse og arbeidskraft

Stor konkurranse og etterspørsel etter kompetanse på arbeidsmarkedet utgjør en utfordring for både for næringslivet og kommunen. Omdømme, identitet og arbeidsgiverpolitikk er grunnleggende for å kunne framstå som et attraktivt område å bo og arbeide i.

Det har vist seg som utfordrende å få tak i fagkompetanse i kommunen og særlig innen teknisk sektor. Også i næringslivet så er det en utfordring å få tak i de rette folkene med den rette kompetansen til ulike stillinger.

Det er et uttrykt ønske om at næringslivet og kommunen kan samarbeide mer i arbeidet for rekruttering av kompetent arbeidskraft i årene framover. Dette henger også sammen med kommunens omdømmearbeid.

Det kan være en styrke å legge til rette for samlokalisering av flere kompetansebedrifter. Industrien har sin samlokalisering på Krøderen. Det er attraktive lokaler i Noresund sentrum, og det vil være viktig å legge til rette for samlokalisering av flere bedrifter her. Dette må basere seg på ønsker og behov fra bedriftene.

4.6 Stedsutvikling

Flere enn halvparten av kommunens innbyggere bor utenfor kommunens to tettsteder Krøderen og Noresund. Et spredt bosettingsmønster har sine fordeler i forhold til at man kan tilby unike bosteder, men er også en utfordring i forhold til å få tettsteder med liv og røre. I forbindelse med omlegging av Rv 7 fra Sokna til Ørgenvika så ble det gitt 20 millioner kroner til rundkjøringer og sentrumsutvikling på Noresund. Dette har resultert i at man de siste år fått bygd ut og forskjønnet sentrum og etablert nye tilbud. Lokale aktører sammen med AKA-gruppen fikk bygd et nytt senter Norefjellporten. Men fortsatt får vi tilbakemeldinger på at man bør forsterke sentrumsfølelsen gjennom mer bosetting og aktivitet.

På Krøderen er det i gang arbeid med å få til miljøgate, utbygging av gang- og sykkelvei og tilrettelegging for bruk av friluftsområde. I begge tettstedene har kommune egne arealer for bygging av leilighetsbygg. Et viktig spørsmål i planarbeidet er hvordan man skal utvikle de to tettstedene videre og hvilke muligheter og ønsker man har i befolkning og næringsliv knyttet til dette.

4.7 Arrangementer og aktiviteter – frivillig sektor og kulturinstitusjoner

I kommunen er det mange organisasjoner og en rekke tilbud i regi av friville organisasjoner og kulturinstitusjoner. Kommunen er med på å tilrettelegge for dette gjennom tilskudd og andre tiltak. Det siste store tiltaket som etablert er K4. Mange i kommunen bruker mye av sin fritid på tilbud som er svært viktig for Krødsheradssamfunnet. For å opprettholde og videreutvikle stedsattraktiviteten er det viktig med fortsatt engasjement og aktiviteter, og dette er et viktig område i arbeidet med samfunnsdelen av kommuneplanen.

4.8 Forebygging og folkehelse

Kommunen skal bidra til å fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold, herunder å utjevne sosiale helseforskjeller. Sentralt i de statlige føringer er å innrette kommunens satsinger mot forebygging og folkehelse i egne tjenester, i arealforvaltning og i samarbeid med bedrifter og frivillige organisasjoner. Dette har fått et økt fokus og skal være en rød tråd i kommunens mål, planer og innretning av tiltak.

4.9 Kommunal økonomi og handlingsrom

Krødsherad kommune er en liten kommune med begrensede personellmessige og økonomiske ressurser. Det økonomiske bilde i vedtatt budsjett og økonomiplan viser at kommunen må fortsette sitt omstillingsarbeid og da er tjenestestrukturen et av de forhold som utredes. Kommunen har også dels en eldre bygningsmasse. Man står overfor vanskelige avveininger og prioritering er strengt nødvendig. Arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel vil bidra til å gi retningen i forhold til prioritering mellom bygg- og anlegg, drift og tilrettelegging for bolig- og næringsutvikling. Uansett er en avhengig av investeringer og ressursinnsats fra andre aktører dersom man skal få til en videre utvikling i kommunen.

4.10 Interkommunalt samarbeid

Det er etablert et regionsamarbeid mellom kommunene Modum, Sigdal og Krødsherad; region Midt-Buskerud. Innenfor noen tjenesteområder er det etablert samarbeidsløsninger, slik som bibliotek, PPT og barnevern. Man har også et felles samfunnsutviklingsprosjekt; «Regionalpark Norefjell». Både innenfor kommunale tjenester og innenfor areal og næringsutvikling er det nødvendig å se utover kommunens grenser for å få tatt ut potensialet i kommunen/regionen. Kommunen deltar også i flere andre samarbeid, slik som «God Tur»-prosjektet, JA-bedrift for skole/næringsliv og etablererveiledning.

Samarbeid med andre erstatter ikke behovet for eget utviklingsarbeid. Det er på mange måter en motsatt sammenheng. Kunnskap om egne mål og kvaliteter gir en trygghet og en retning for samarbeid.

4.11 Transportsystem og kollektivtilbud

Trafikksikkerhet, veger, gang og sykkelveger, kollektivtrafikk og arbeid med knutepunkt er arbeid som følges kontinuerlig opp i alt arealplanarbeid.

Med omlegging av Rv 7 så har kollektivtilbudet blitt en større utfordring i Krødsherad. Dette vil oppta mange framover, og tilsvarende er det nye behov for skilting. Det er også behov for økt fokus på å opprettholde vegstandarden og forbedringer der tilstanden i dag er dårlig. Det må gjøres et arbeid opp mot fylkeskommunen og statlige myndigheter for å sikre et godt nok

tilbud. Omlegging av Rv 7 gir også bedre rom for gang- og sykkelveger, og muligheter for dette må utredes.

4.12 Samfunnssikkerhet og beredskap

Krødsherad kommune er i gang med å revidere plan for beredskapsarbeid, og det foregår parallelt et arbeid med ROS-analyse. Dette vil være et viktig fundament i utviklingsarbeidet, og ivaretas under valg av mål og tiltak.

Utfordringer med framtidige klimaendringer og mulige utfordringer knyttet til energibruk og samfunnssikkerhet vil også bli ivaretatt gjennom nevnte arbeid.

4.13 Naturressurser og miljømessige forhold

Det er uttrykt et ønske i forarbeidet at Krødsherad skal utnytte mulighetene tilknyttet fjorden og fjellet bedre, og da er det viktig at det legges til rette for bærekraftig bruk og utvikling. Vedlagt følger en liste over nasjonale føringer og planer som skal legge til rette for å sikre de unike kvalitetene.

Gjennom godt samarbeid med forvaltningsmyndigheter og nabokommuner, som for eksempel i vannregionarbeidet ser vi at vi kan tenke flerbruk og muligheter for gode opplevelser for både fastboende og tilreisende.

Nærhet til naturopplevelser vil være gode fortrinn for å tiltrekke oss nye folk, men vi er avhengig av en god forvaltning og en bærekraftig utvikling for å sikre dette framover. Ulike temaer vil derfor bli belyst i kommuneplanarbeidet.

5 Fokusområder i planarbeidet

Gjennom planarbeidet ønsker vi kunnskap om hvor vi er og hvor vil videre. I kommunen har man fått til mye utvikling men det er et stort potensiale for å få mobilisere ytterligere utviklingskraft og gjennomføringsevne. Da må alle aktører engasjeres og involvere seg. I arbeidet med å bli et fremtidsrettet og robust lokalsamfunn er fokuset i dette planarbeidet å sammen definere **hva som er unikt i vårt område og som vi skal bygge videre på.**

For å kunne fokusere på noen viktige områder har en valgt ut tre fokusområder, hvorav det tredje har en overbyggende tilnærming i forhold til de to første.

1. Lokalsamfunnsutvikling – stedskvaliteter – hvordan sikre økt bolyst, trivsel og tilflyttingslyst

Kartlegging av stedskvalitetene - utrede veien videre i forhold til:

- Bosetting og stedsutvikling – hvordan vil vi bo og hvordan skal miljøet være der vi bor
- Tjenester, offentlige og private – hva trengs lokalt og hva kan dekkes i større sentra
- Arrangementer og aktiviteter – hva har vi og hva trenger vi i tillegg, hvordan få flere til å engasjere seg i organiseringen og få flere til å bruke tilbudene
- Arbeidsplasser lokalt – pendling, hva er viktig for bosetting
- Hva er behovene til barn- og unge, unge voksne, eldre voksne, de eldste, fritidsboerne i forhold til punktene over.

2. Næringsutvikling- hvordan bidra til vekst og utvikling hos dagens bedrifter og etablering av ny virksomhet

- A. Kartlegging av dagens bedrifter og næringsstruktur – utrede veien videre i forhold muligheter og trusler for dagens næringsliv og potensialet for næringsutvikling innen områder som
 - Reiseliv
 - Handel og service
 - Bygg- og anlegg, industri og naturresursbaserte næringer
 - Landbruk og tilleggsnæringer
 - Kultur og opplevelsesbedrifter
- B. Utrede mulighetene for samspill og fellestiltak mellom bedrifter på nye måter, etablering av felles utviklingsarenaer, samspill bedrifter og kommune, muligheten for etablering av klynger, samarbeid om markedsføring og rekruttering
- C. Reiseliv som hjørnestein – utrede hvordan få til samspill med øvrige bedrifter, finansiering av fellesgoder og utbygging av infrastruktur

3. Arbeid med å finne og velge hva som skal være de unike kvalitetene vi skal bygge på og hvilken posisjon vi som samfunn ønsker å ta – strategi og tiltak

Overordnet perspektiv på de to andre fokusområdene,

- samfunnsanalyse – hva er viktige drivkrefter, trusler og muligheter videre felles for både bedrifter, kommune og innbyggere
- Hva er det unike hos oss som vi vil fremheve i omdømmebygging og utviklingsarbeidet,
- valg av målgrupper, strategier, tiltak og beskrivelse av ansvar for gjennomføring

6 Organisering, informasjon og medvirkning

Formannskapet vil bli styringsgruppe for arbeidet med kommuneplanen. I tillegg vil det bli etablert en referansegruppe med bred deltakelse fra næringsliv, institusjoner og organisasjoner som særskilt vil bli engasjert i fokusområde 3.

I arbeidet med fokusområdene vil en invitere til brei deltakelse og oppsøke etablerte arenaer. Det vil være et særskilt fokus på medvirkning fra barn og unge, men innbyggere i alle aldre ønskes som deltakere i prosessen. Det er også en forutsetning for et godt arbeid at vi får næringslivet, institusjoner og organisasjoner til å bli med i arbeidet. Detaljert plan for medvirkningsarbeidet vil bli utarbeidet herunder plan for kommunikasjon gjennom hjemmeside og face book når høringsutkast til planprogram er vedtatt.

Arenaer for medvirkning

- Gjestebud
- Oppsøkende virksomhet; blant annet delta på eksisterende møter hos lag og foreninger
- Arbeidsgruppe
- Prosjekt, bl.a. i skolen og med Frisklivssentralen
- Sosiale medier
- Arrangere folkemøter / arbeidsmøter

Deltakere

- Barn/ unge
- Eldre
- Personer med spesielle behov
- Nærmiljø / lokalsamfunn
- Lag og foreninger
- Arrangementstilbydere
- Næringslivet; reiselivet, industrien, landbruket med tilleggsnæringer, klynger for handel, entreprenører, opplevelsesnæringer, m.m.
- Fritidsbeboere; hytter, leiligheter
- Nye innbyggere

Sekretariatet vil bestå av prosjektleder Tone Ranheim Rolfstad, kommuneplanlegger Hans Ole Wærsted i samarbeid med rådmann Anita Larsen. Andre fra kommuneorganisasjonen vil også bistå. I tillegg vil en benytte konsulentbistand til enkelte oppgaver.

7 Framdriftsplan

Nedenfor er satt opp en fremdriftsplan for arbeidet. Denne er veiledende og vil kunne bli endret ved behov.

Tidsplan	Aktiviteter
3.4.2014	Innspillprosess, SWOT-analyse i kommunestyret
8.5.2014	Høringsutkast til planprogram behandles i Formannskapet 8.mai 2014
15.5.2014	Høringsutkast til planprogram behandles i Kommunestyret 15. mai 2014
20.5 - 30.6.2014	Legge planprogram ut på høring
30.6-13.8.2014	Gjennomgang av høringsinnspill og revisjon av planprogram
21.8.2014	Formannskapet behandler forslag til endelig planprogram
28.8.2014	Kommunestyret vedtar endelig planprogram
1.9.-31.10.14	Arbeid med fokusområdene, medvirkningsprosesser
20.11.2014	1. gangs behandling av kommuneplanens samfunnsdel – Formannskapsbehandling av høringsutkast
27.11.2014	1. gangs behandling av kommuneplanens samfunnsdel – Kommunestyret vedtar høringsutkast
1.12.2014-25.1.2015	Kommuneplanens samfunnsdel på høring
januar – februar 2015	Gjennomgang av høringsinnspill og revisjon av planen
mars - april 2015	Formannskap og Kommunestyre vedtar endelig plan

8 Interesseliste/høringsinstanser

Buskerud fylkeskommune
Fylkesmannen i Buskerud
Krødsherad e-verk
Norefjell Vann og avløp, NVA
Statens Vegvesen Region Sør
Barn og unges representant
Rådet for eldre og funksjonshemmede
Drammensregionens brannvesen IKS,
Infrastrukturfond Norefjell
Hallingdal Renovasjon IKS
NVE, Region Sør
Direktoratet for Naturforvaltning
Bergvesenet
Norefjell vel
Norefjell Destinasjon
Forum for natur og friluftsliv i Buskerud
Lag og foreninger

Sigdal kommune
Modum kommune
Ringerike kommune
Flå kommune

9 Oversikt over nasjonale, regionale og lokale føringer som ligger til grunn for arbeidet

9.1 Nasjonale føringer, lover og forskrifter

9.1.1 Nasjonale føringer

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging

(vedtatt ved kongelig resolusjon 24.06.2011) skal følges opp ved arbeidet med kommunal planstrategi. Forventningene skal bidra til at planleggingen tar opp viktige nasjonale utfordringer i samfunnsutviklingen. Fokusområder her er:

- Klima og energi
- By- og tettstedsutvikling
- Samferdsel og infrastruktur
- Verdiskapning og næringsutvikling
- Natur, kulturmiljø og landskap
- Helse, livskvalitet og oppvekstmiljø

9.1.2 Lover og forskrifter

- Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) (25. september nr. 107 1992)
- Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (Forvaltningsloven) (10. februar 1967)
- Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) (27.juni nr. 71 2008)
- Forskrift om konsekvensutredninger (26. juni nr. 855 2009)
- Forskrift om byggesak (26. mars nr. 488 2010)
- Forskrift om tekniske krav til byggverk (26 mars nr. 489 2010)
- Statlig planretningslinje for klima og energiplanlegging i kommunene (4. september nr. 1167 2009)
- Forskrift om rammer for vannforvaltningen (15. desember nr. 1446 2006)
- Forskrift om kart, stedfestet informasjon, arealformål og kommunalt planregister (26. juni nr. 861 2009)
- Lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentlighetsloven) (16. desember nr. 62 2011)
- Lov om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne (diskriminerings- og tilgjengelighetsloven) (20. juni nr. 42 2008)
- Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (Sivilbeskyttelsesloven) (25. juni nr. 45 2010)
- Lov om vassdrag og grunnvann (24. november nr. 82 2000)
- Jordlova (12. mai nr. 23, 1995)
- Skogbrukslova (27. mai nr 31 2005)
- Forskrift om berekraftig skogbruk (7. juni nr. 593 2006)
- Lov om viltet (29. mai nr. 38, 1981)
- Vegloven (21. juni nr. 23, 1963)
- Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag (10. juni nr. 82, 1977)
- Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag (15. mai nr 356 1988)
- Lov om forurensing (13. mars nr. 6, 1981)
- Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og brannvesenets redningsoppgaver (Brann- og eksplosjonsvernloven) (14. juni nr 20, 2002)
- Lov om friluftslivet (28. juni nr. 16, 1957)
- Lov om laksefisk og innlandsfiske mv (15. mai nr. 47, 1992)
- Kulturminneloven (9 juni nr. 50 1978)
- Naturmangfoldloven (19. juni nr. 100 2009)
- Lov om erverv og utvinning av mineralressurser (19. juni nr. 101 2009)

9.1.3 Stortingsmeldinger og proposisjoner

- St.meld. nr. 26 (2012/2013) Nasjonal Transportplan 2014 – 2023
- St.meld. nr. 21 (2011 – 2012) Norsk Klimapolitikk - ok
- St.meld. nr 34 (2012 – 2013) Folkehelsemeldingen. God helse – felles ansvar
- St.meld. nr. 39 (2000 – 2001) Friluftsliv

- Nasjonal strategi for et aktivt friluftsliv – en satsing på friluftsliv i hverdagen; 2014-2020, T- 1535 / 2013
- St. meld. nr. 42 (2000 – 2001) Biologisk mangfold
- St. meld. nr. 23 (2001 – 2002) Bedre miljø i byer og tettsteder
- St. meld. nr. 16 (2004 – 2005) Leve med kulturminner
- St. meld. nr. 40 -2002 Nedbygging av funksjonshemmende barrierer
- St.prp. nr. 1 (2005 – 2006) Landbruks- og matdepartementet
- St.prp. nr 53 (2008-2009) Verneplan for vassdrag – avsluttande supplering

9.1.4 Rikspolitiske retningslinjer og veiledere

Rikspolitiske retningslinjer (RPR) skal legges til grunn ved planlegging etter plan- og bygningsloven.

- Rikspolitiske retningslinjer for universell utforming (2008)
- Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unge i planleggingen, rundskriv T-2/08.
- Rikspolitiske retningslinjer for samordnet areal- og transportplanlegging
- Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag (1995)
- Retningslinjer for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442, 2005)
- Retningslinjer for planlegging og utbygging i fareområder langs vassdrag (1/2008, NVE)
- Veileder Plan- og bygningsloven og Landbruk Pluss (T-1443 2005)
- Temaveileder – Barn og unge i planlegging etter plan- og bygningsloven, T - 1513

9.2 Regionale planer som ligger til grunn for arbeidet

- Fylkesplan for Buskerud 2005 – 2008
 - Regional planstrategi for Buskerud 2013 – 2016**
 - Areal- og transportplan for Buskerudbyen 2013-2023
 - Fylkesdelplan for handel, service og senterstruktur i Buskerud.
- ** Regional planstrategi for Buskerud sier at det skal utarbeides en regionale areal- og transportstrategi som vil erstatte fylkesdelplan for handel, service og senterstruktur. Arbeidet er i gang og planlegges fullført i løpet av 2015.*
- Forvaltningsplan 2010-2015 for vannregion Vest-Viken
 - Internasjonal strategi - «Buskerud i Europa»
 - Strategi for idrett og friluftsliv i Buskerud
 - Fylkesvegstrategi 2014-2023
 - Strategi for landbruks- og matområdet 2013-2016
 - Fylkesdelplan for handel, service og senterstruktur i Buskerud
 - Regional delplan for reiselivet "Først mot fremtiden" 2010-2016
 - Regional plan for universell utforming - Buskerud mot 2025
 - Kollektivtransportplan for Buskerud fylke 2011-2014
 - Strategi og handlingsplan for kulturnæringer i Buskerud 2009-2012
 - Kunst- og kulturstrategi for Buskerud 2011-2014
 - Strategi for museumsutvikling i Buskerud

- Strategi for folkehelse i Buskerud 2010-2014
- Regional plan for næringsutvikling og verdiskaping, under arbeid, vedtas i 2014
- Regional plan for kulturminnevern, under arbeid, vedtas i 2015/2016

9.3 Kommunale vedtak og føringer

- Kommunal planstrategi for Krødsherad kommune 2012-2015, *Vedtatt av kommunestyret 13.12.2013*
- Kommuneplanens arealdel vedtatt 24. september 2013
- Handlingsprogram og økonomiplan, 2014 – 2018
- Krise- og beredskapsplan, siste hovedrevisjon oktober 2012
- Kommunedelplan for Norefjell, vedtatt 24. juni 2004
- Sti- og løypeplan for Krødsherad, kart vedtatt 27.06.2013, planbeskrivelse av [08.01.2013](#)
- Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet 2013 - 2017. *Kommunestyrevedtak av 07.11.13*
- Trafikksikkerhetsplan 2013-2017

Foto forsiden: Live Skinneres

Foto s. 17: Tatiana Sjo Gustad

Foto s. 21: Bente Kristin Sandrib

Andre foto: Tone Ranheim Rolfstad

Uttrykt vedlegg: Planstrategi vedtatt 19.11.2012. Ønsker du dokumentet kontakt: Tone Ranheim Rolfstad; tone.rolfstad@krodsherad.kommune.no

